

UCHWAŁA NR 1434/2015
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
z dnia 22 grudnia 2015 roku

w sprawie: zatwierdzenia „Systemu monitoringu i ewaluacji Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 (RIS3)”

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz.U.2015 r. 1392.), Zarząd Województwa Wielkopolskiego postanawia, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się „System monitoringu i ewaluacji Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 (RIS3)”, którego treść stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Departamentu Gospodarki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa
Marek Woźniak

**UZASADNIENIE DO UCHWAŁY NR 1434/2015
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
z dnia 22 grudnia 2015 roku**

w sprawie: zatwierdzenia „Systemu monitoringu i ewaluacji Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 (RIS3)”

Monitoring i ewaluacja zgodnie z „Przewodnikiem Strategii Badań i Innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)” Komisji Europejskiej stanowią integralną część Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 (RIS3) i obejmują proces śledzenia postępów w realizacji strategii oraz ocenę stanu osiągnięcia celów strategicznych. System monitoringu RIS3 zakłada trzy poziomy analizy: monitoring obszarów inteligentnych specjalizacji, monitoring programów strategicznych oraz benchmarking innowacyjności regionu na szczeblu kraju.

Funkcjonowanie systemu monitoringu i ewaluacji będzie procesem stałym, systematycznie dostarczającym porównywalnych danych ilościowych i jakościowych. Dane będą zbierane wg jednolitej metodologii w regularnych odstępach czasu, tak żeby możliwa była analiza dynamiki zmian badanych zjawisk. Istotne jest powiązanie analiz ilościowych i jakościowych w celu osiągnięcia właściwego procesu diagnostycznego.

Wyniki monitoringu i ewaluacji powinny być podstawą podejmowania decyzji na szczeblu operacyjnym, taktycznym i strategicznym stanowiąc trzon polityki opartej na faktach.

Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji podczas posiedzenia w dniu 15 grudnia 2015 roku pozytywnie zaopiniowało „System monitoringu i ewaluacji Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 (RIS3)”.

Wobec powyższego podjęcie powyższej uchwały jest uzasadnione.

*Leszek Wojtasiak
Członek Zarządu*

System monitoringu i ewaluacji Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015 – 2020 (RIS3)

1. Zasady ogólne

Monitorowanie i ocena stanowią integralną część strategii. Monitorowanie jest potrzebą śledzenia postępów w realizacji strategii, natomiast ocena dotyczy tego, czy cele strategiczne zostały osiągnięte. Oceny nie da się przeprowadzić bez zdefiniowania celów strategii w sposób mierzalny na każdym etapie wdrożenia, tj. od ogólnych celów strategicznych do celów szczegółowych dla każdego z działań i ich wskaźników.

Funkcjonowanie systemu monitoringu i ewaluacji będzie procesem stałym, systematycznie dostarczającym porównywalnych danych ilościowych i jakościowych. Dane są zbierane wg jednolitej metodologii w regularnych odstępach czasu, tak żeby możliwa była analiza dynamiki zmian badanych zjawisk. Istotne jest powiązanie analiz ilościowych i jakościowych w celu osiągnięcia właściwego procesu diagnostycznego.

Wyniki monitoringu i ewaluacji powinny być podstawą podejmowania decyzji na szczeblu operacyjnym, taktycznym i strategicznym i w konsekwencji stanowić trzon polityki opartej na faktach.

2. Monitoring strategii RIS3

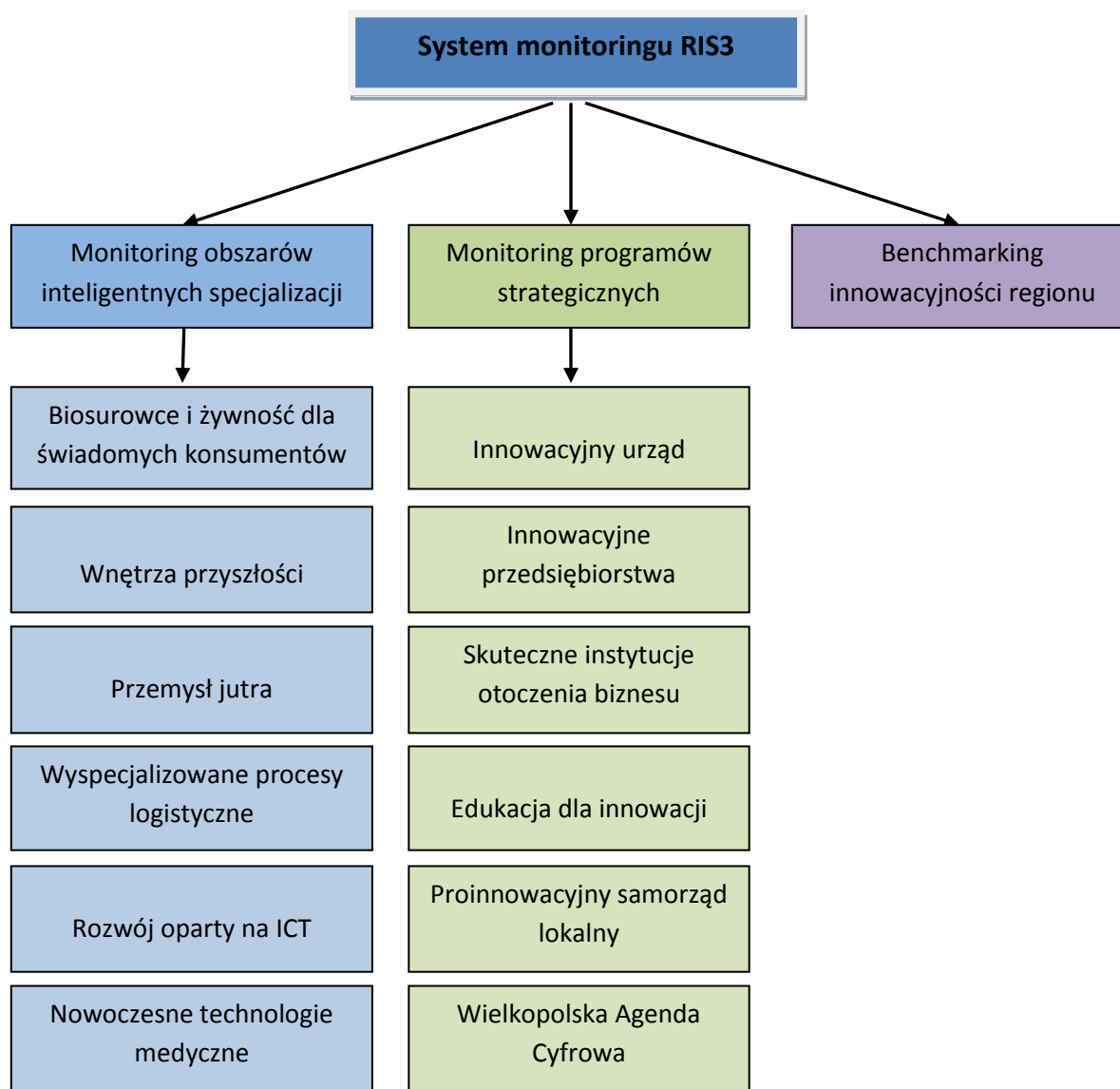
System monitoringu RIS3 jest oparty na:

- założeniach „Przewodnika Strategii Badań i Innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)” wydanego przez Komisję Europejską;
- doświadczeniach projektu INTERREG IVC Scinnopoli pt. „Monitorowanie efektów polityki innowacyjnej”, w którym Wielkopolska była jednym z partnerów;
- wynikach prac krajowej grupy roboczej ds. inteligentnej specjalizacji zorganizowanej przez Bank Światowy w ramach projektu dla Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (od 07.12.2015r. Ministerstwo Rozwoju).

System monitoringu RIS3 (Rysunek 1), na podstawie katalogu przyjętych wskaźników obejmuje trzy poziomy:

- monitoring obszarów inteligentnych specjalizacji;
- monitoring programów strategicznych;
- benchmarking innowacyjności regionu na szczeblu kraju.

Rysunek 1: System monitoringu RIS3

Źródło: opracowanie własne WOI

Ponadto, dla każdego programu strategicznego określony został i będzie corocznie mierzony poziom nakładów z różnych źródeł finansowania.

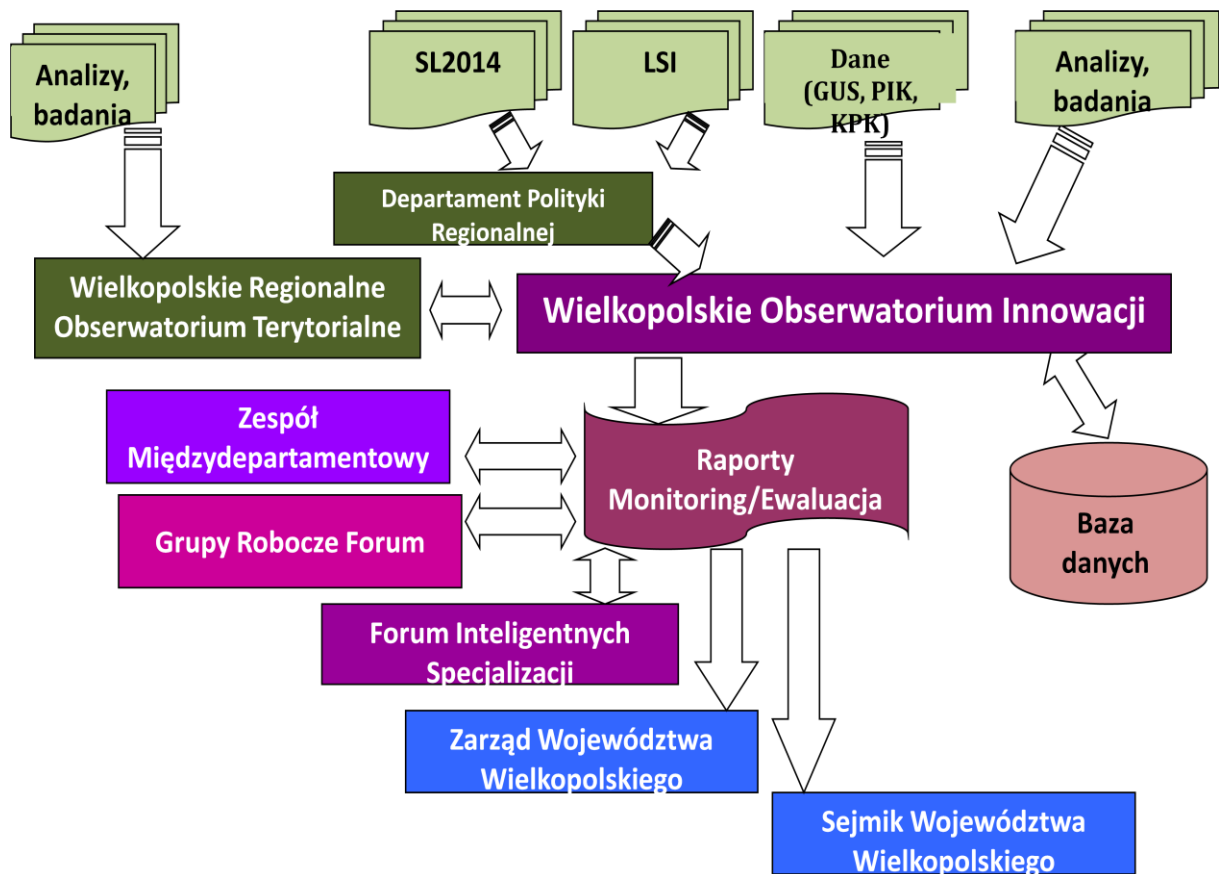
Wstępny etap prac obejmie przygotowanie raportu otwarcia, który określi wartości: bazowe, pośrednie i docelowe wskaźników strategicznych. Wskaźniki te będą następnie w sposób ciągły monitorowane, przedstawiane i upubliczniane w raportach rocznych.

Za realizację monitoringu RIS3 oraz realizację dodatkowych badań i analiz wspierających proces monitorowania RIS3 odpowiada Wielkopolskie Obserwatorium Innowacji (WOI). Dodatkowe badania i analizy, niezbędne do aktualizacji RIS3 będą realizowane we współpracy z Wielkopolskim Regionalnym Obserwatorium Terytorialnym (WROT), działającym w ramach Departamentu Polityki

Regionalnej. Źródło informacji stanowić będą również analizy i badania wykonywane przez Obserwatorium Integracji Społecznej (Departament Polityki Regionalnej UMWW) i Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy (Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu) będące w strukturze organizacyjnej WROT.

Działania w ramach monitoringu i ewaluacji mają charakter partnerski i są włączone w „proces przedsiębiorczego odkrywania” (PPO). W związku z tym, opracowane wnioski zostaną zaprezentowane i będą przedmiotem dyskusji podczas posiedzeń Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji zrzeszającego kluczowych aktorów regionalnego systemu innowacji. Wyniki tych dyskusji mogą prowadzić do wskazania rekomendacji w zakresie zmian polityki innowacyjnej regionu.

Rysunek 2: Schemat blokowy systemu monitoringu i ewaluacji RIS3

Źródło: opracowanie własne WOI

2.1 Monitoring obszarów inteligentnych specjalizacji

Wskaźniki i dane zbierane wg jednolitej metodologii w sposób ciągły do bazy danych utworzonej przez WOI, będą pochodziły m.in. z następujących źródeł:

1. Lokalny System Informatyczny (LSI2014+) - system wspomagający Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (wskaźniki produktu, rezultatu oraz rezultatu bezpośredniego);
2. Krajowy System Informatyczny SL2014 – aplikacja, która pozwala pozyskiwać dane do monitorowania i oceny programów współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oraz programów realizowanych w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej (wskaźniki produktu, rezultatu oraz rezultatu bezpośredniego);
3. Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE;
4. Badania własne, w tym ewaluacyjne;
5. PPO.

2.2 Monitoring Programów Strategicznych

Monitorowaniu będą podlegać głównie działania innowacyjne i proinnowacyjne koordynowane przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego, a realizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego oraz Wojewódzkie Samorządowe Jednostki Organizacyjne.

Wskaźniki i dane ujęte w RIS3 zbierane wg jednolitej metodologii do bazy danych utworzonej w WOI, będą pochodziły m.in. z następujących źródeł:

1. Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych, STRATEG oraz Roczników statystycznych regionalnych dla wskaźników kontekstowych;
2. LSI2014+ (wskaźniki produktu, rezultatu oraz rezultatu bezpośredniego);
3. SL2014 (wskaźniki produktu, rezultatu oraz rezultatu bezpośredniego);
4. Badania własne, w tym ewaluacyjne;
5. PPO.

2.3 Benchmarking innowacyjności regionu na szczeblu kraju

Benchmarking innowacyjności regionu na szczeblu kraju będzie dokonywany m.in. w oparciu o listę wskaźników (Tabela 1), których monitoring pozwoli śledzić zmiany poziomu innowacyjności oraz konkurencyjności regionu oraz reagować w przypadku pojawiania się niekorzystnych trendów.

2.4 Schemat struktury raportu z monitoringu RIS3

Raporty z monitoringu RIS3 będą prezentować i interpretować dane i wskaźniki pozyskane przez WOI, a pochodzące ze źródeł opisanych powyżej. Dla zobrazowania porównań analizowanych zjawisk, wykorzystane zostaną elementy graficzne takie jak np. wykresy i mapy. Ponadto raport prezentować będzie dynamikę zachodzących zmian w celu antycypowania przyszłych trendów.

Raport z monitoringu RIS3 obejmował będzie, co najmniej następujące elementy:

1. Wstęp;
2. Postęp w realizacji RIS3;
3. Wskazanie obszarów wymagających zmian/aktualizacji;
4. Wnioski;
5. Podsumowanie.

Raporty z monitoringu za dany rok wdrażania strategii będą opracowane przez WOI i prezentowane podczas spotkań i posiedzeń ogniw systemu PPO, zgodnie z Regulaminem PPO oraz systemem monitoringu i ewaluacji RIS3 (Rysunek 2).

3. Ewaluacja strategii RIS3

Ewaluacja, zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (od 07.12.2015 r. Ministerstwo Rozwoju), powinna być oddzielona organizacyjnie od monitoringu. Stąd, wszelkie działania ewaluacyjne będą realizowane przez Oddział Ewaluacji i Oceny Departamentu Polityki Regionalnej przy aktywnej współpracy WOI. Ewaluacja ma na celu ocenę jakości i efektów wdrażania RIS3 przy użyciu następujących kryteriów:

- **Efektywność** – pozwoli ocenić tzw. „ekonomiczność” RIS3, czyli stosunek poniesionych nakładów (zasobów finansowych, ludzkich, poświęcony czas) do uzyskanych produktów, rezultatów oraz oddziaływania. Ponadto, może wskazać możliwości osiągnięcia zbliżonych efektów przy wykorzystaniu mniejszych zasobów oraz zwiększaniu efektów przy zastosowaniu porównywalnych zasobów.
- **Trwałość** – pozwala ocenić czy uprzednio zaplanowane pozytywne efekty RIS3 będą nadal widoczne po zakończeniu jej realizacji.
- **Trafność** – pozwala ocenić, w jakim stopniu wsparte projekty odpowiadają celom obecnego okresu finansowania w obszarze innowacyjności. Ustalone w wyniku zastosowania kryterium trafności wnioski wpływają na podjęcie decyzji o kontynuowaniu lub modyfikacji strategii.

- **Skuteczność** – pozwoli oszacować, w jakim stopniu zarówno cele strategiczne, jak i operacyjne, zdefiniowane w RIS3 zostały osiągnięte. Należy również wziąć pod uwagę, nie tylko pozytywne efekty strategii, ale również ewentualne negatywne jej efekty.
- **Użyteczność** – wskazuje, jaki kształt powinny przyjąć kryteria wyboru projektów wspartych w ramach inteligentnych specjalizacji przyszłego okresu finansowania, aby wybrane na ich podstawie interwencje mogły w jak największym stopniu wpłynąć na podniesienie konkurencyjności regionu. Dzięki zastosowaniu tego kryterium można ocenić, czy zmiany wywołane realizacją RIS3 są korzystne z punktu widzenia beneficjentów.

Wyniki badań ewaluacyjnych będą wskazywać wpływ realizacji RIS3 na gospodarkę województwa i jej konkurencyjność względem innych regionów, w celu podjęcia odpowiednich decyzji przez władze województwa. Ponadto przedstawią poziom zaspokojenia potrzeb przedsiębiorców w sferze innowacyjności oraz działalności B+R.

Ewaluacja RIS3 przewidziana jest dwa razy: w 2018 oraz w 2022 roku. Badanie ewaluacyjne przewidziane do realizacji w 2018 roku może wskazać dodatkowe działania niezbędne do podjęcia w latach następnych. Ewaluacja zawierać będzie ocenę postępów i rekomendacje w zakresie ewentualnej aktualizacji RIS3.

Załączniki:**Tabela 1: Wybrane wskaźniki benchmarkingu**

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary
PKB brutto na jednego mieszkańca (ceny stałe)	%
Udział województwa w krajowych nakładach na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach	%
Nakłady wewnętrzne na B+R w relacji do PKB	%
Nakłady wewnętrzne na B+R na 1 mieszkańca	zł
Udział nakładów na działalność B+R finansowanych z sektora przedsiębiorstw w nakładach na działalność B+R ogółem	%
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przedsiębiorstwach przemysłowych	%
Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe wg rodzajów wprowadzonych innowacji	%
Przedsiębiorstwa, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw	%
Zgłoszone wynalazki krajowe i udzielone patenty krajowe	szt.
Zgłoszone wzory użytkowe i udzielone prawa ochronne	szt.
Udział przedsiębiorstw posiadających dostęp do Internetu	%
Udział przedsiębiorstw posiadających stronę internetową spełniającą funkcję prezentacji katalogów, wyrobów lub cenników	%
Udział przedsiębiorstw stosujących automatyczną wymianę danych z podmiotami zewnętrznymi	%
Udział przedsiębiorstw wykorzystujących Internet w kontaktach z administracją publiczną	%
Udział przedsiębiorstw posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu	%
Przedsiębiorstwa, które posiadały środki automatyzacji procesów produkcyjnych	szt.
Odsetek osób korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną	%
Współczynnik skolaryzacji netto	%
Studenci szkół wyższych na 10 tys. ludności	osoba
Studenci kierunków naukowo-technicznych na 10 tys. mieszkańców	osoba
Uczestnicy studiów doktoranckich	osoba
Stopa bezrobocia wg poziomu wykształcenia	%
Komputery w szkołach podstawowych i gimnazjach z dostępem do Internetu przeznaczone do użytku uczniów	szt.

Źródło: opracowanie własne WOI na podstawie danych GUS

Tabela 2: Potencjalne działania w ramach osi priorytetowych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 (WRPO 2014+) brane pod uwagę przy monitorowaniu inteligentnych specjalizacji¹

Nr i nazwa osi priorytetowej	Nr i nazwa działania
Oś priorytetowa 1 Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka	Działanie 1.1 Wsparcie infrastruktury B+R w sektorze nauki ²
	Działanie 1.2 Wzmocnienie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw Wielkopolski
	Działanie 1.3 Wsparcie przedsiębiorczości i infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego
	Działanie 1.4 Internacjonalizacja gospodarki regionalnej
	Działanie 1.5 Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw
Oś priorytetowa 6 Rynek pracy	Działanie 6.2 Aktywizacja zawodowa
	Działanie 6.3 Samozatrudnienie i przedsiębiorczość
	Działanie 6.5 Doskonalenie kompetencji osób pracujących i wsparcie procesów adaptacyjnych
	Działanie 6.6 Wspieranie aktywności zawodowej pracowników poprzez działania prozdrowotne
Oś priorytetowa 8 Edukacja	Działanie 8.3 Wzmocnienie oraz dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy
Oś priorytetowa 9 Infrastruktura dla kapitału ludzkiego	Działanie 9.3 Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej

Źródło: opracowanie własne WOI

¹ Zestawienie zostało opracowane w oparciu o aktualne, na dzień sporządzania niniejszego dokumentu Uszczegółowienie WRPO 2014+. W przypadku zmiany zapisów w Uszczegółowieniu WRPO 2014+, WOI zastrzega sobie możliwość aktualizacji/zmiany źródeł pozyskiwania wskaźników.

² Czerwonym kolorem oznaczono działania, w ramach których wsparcie mogą otrzymać wyłącznie projekty wpisujące się w regionalne inteligentne specjalizacje.

Tabela 3: Potencjalne działania w ramach osi priorytetowych Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014 – 2020 (PO IR) brane pod uwagę przy monitorowaniu inteligentnych specjalizacji³

Nr i nazwa osi priorytetowej	Nr i nazwa działania
Oś priorytetowa 1 Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa	Działanie 1.1 Projekty B+R przedsiębiorstw
	Działanie 1.2 Sektorowe programy B+R
Oś priorytetowa 2 Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I	Działanie 2.3 Proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw
Oś priorytetowa 3 Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach	Działanie 3.2 Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R
	Działanie 3.3 Wsparcie promocji oraz internacjonalizacji innowacyjnych przedsiębiorstw
Oś priorytetowa 4 Zwiększenie potencjału naukowo - badawczego	Działanie 4.1 Badania naukowe i prace rozwojowe
	Działanie 4.2 Rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki
	Działanie 4.3 Międzynarodowe Agendy Badawcze
	Działanie 4.4 Zwiększenie potencjału kadrowego sektora B+R

Źródło: opracowanie własne WOI

Tabela 4: Potencjalne działania w ramach osi priorytetowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020 (PO WER) brane pod uwagę przy monitorowaniu inteligentnych specjalizacji⁴

Nr i nazwa osi priorytetowej	Nr i nazwa działania
Oś priorytetowa 2 Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji	Działanie 2.2 Wsparcie na rzecz zarządzania strategicznego przedsiębiorstw oraz budowy przewagi konkurencyjnej na rynku
	Działanie 2.12 Zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno - zawodowych
Oś priorytetowa 3 Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju	Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym

Źródło: opracowanie własne WOI

³ Zestawienie zostało opracowane w oparciu o aktualny, na dzień sporządzania niniejszego dokumentu Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014 – 2020 (SZOOP PO IR). W przypadku zmiany zapisów w SZOOP PO IR, WOI zastrzega sobie możliwość aktualizacji/zmiany źródeł pozyskiwania wskaźników.

⁴ Zestawienie zostało opracowane w oparciu o aktualny, na dzień sporządzania niniejszego dokumentu Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020 (SZOOP PO WER). W przypadku zmiany zapisów w SZOOP PO WER, WOI zastrzega sobie możliwość aktualizacji/zmiany źródeł pozyskiwania wskaźników.